

Grind, der gaar tabt.

Tirsdagen den 27. August Kl. 7 om Aftenen observeredes fra Skælling en Grindeløk, og to Baae tog straks af Sted og naaede, efter ca. et Kvarters Tid, Grinden, der nu befandt sig udenfor Lejnum.

Da Strømforholdene ikke var gunstige og Vejret heller ikke af det bedste, filmede Natten snart faldt paa, var det paa Forhaand afgjort, at det var haabløst at forsøge at drive Grinden til Vestmanhavn. Men da man resikerer, at Vestmeninger standhaftig sætter sig imod, at Grinden "holdes" til ved Lejnum, og man saaledes af den Grund let kunde blive af med en stor og god Fangst, besluttedes det, trods Haabløsheden om at naa Vestmanhavn med Grinden, at drive den til Vestmanhavn. Men forend Mørket havde udfoldet sin stærke Magt og ryddet det sidste Glimt af "Dagskæret" af Vejen, var Grinden allerede sluppet fra os.

Hadde vi, imod de gældende Bestemmelser, drevet Grinden ind til Lejnum — og Vestmeninger ikke havde modsat sig dette — saa havde sikkert alt gaaet godt og en rig Grindfangst vilde være kommen til Nytte.

Det er ikke første Gang, noget lignende er sket. For ca. 50 Aar siden kom Sandinger med en stor Grind, som de havde drevet nordpaa, men da de naaede Lejnum faldt Mørket paa, og det besluttedes derfor at "gemme" Grinden der om Natten. Men saa snart Natten havde Magten, tabte Sandinger ogsaa Herredømmet over Grindeløkken, som saa sit Snit til at forsvinde. Det maa derfor være i Lagtingets (Færoernes) Interesse at faa disse Forhold ændrede, saaledes at der gives særlig Tilladelse, under saadanne Omstændigheder som omtalt, at holde Grind til ved Lejnum. Man maa dog indrømme, at altfor meget er gaaet tabt kun af den Grund, at der mangler Tilladelse til at dræbe Grind ved Lejnum. Grindamaður.

Lýsingar

Christian X's Kage i Thorshavn.

Denne meget delikate Kage, som har faaet sit Navn med Hs. M. Kongens personlige Tilladelse og som nu er fremført i 150 Bagerier og Konditorier i Danmark, Sverige, Finland samt fornyligt ogsaa i Reykjavik, er nu af Kagens Kompositør,

Hr. L. C. Klitteng,

introduceret i undertegnede Bageri & Konditori med Eneret for Thorshavn. — Salgspris 2 Kr.

Forudbestillinger modtages pr. Telefon 59. Faas i Butiken samt serveres i Konditoriet hver Dag. — Enestaaende i Smag og Kvalitet.

FOSAA'S BAGERI & KONDITORI

Galvaniseraðar tak- og húsaklædningsplátur

keypast bilgast frá **Poul Hansens** Heilsulu, Tórshavn.

Telefon 61. Telegramadresse VERITAS.

„VÖLUND“-Motoren.

Totakts Marinemotor — Type M — er den bedst egnede Motor til Fiskekuttere og Skonnerter.

Enkel Konstruktion og stor Driftsikkerhed. Høj Ydeevne og Økonomi. Ringe Vedligeholdelsesudgifter.

Det stadig stigende Salg af „Völund“-Motoren viser, at denne nu er den mest efterspurgte Motor i Danmark. Dette er en Garanti for, at „Völund“-Motoren har naaet Højdepunktet saavel med Hensyn til Konstruktion som Holdbarhed.

Nærmere ved Henvendelse til

Telf. 73. Wenzel Petersen, Thorshavn.

Thorshavn Navigationssskole.

Den almindelige Vinterskole med Undervisning til Sætteskipperprøven og den udvidede Fiskeskipperprøve begynder 1. Oktbr. og samtidig paabegyndes et Kursus til Motorpasserprøven, som vil blive afsluttet med Eksamen omkring Midten af Februar Maaned.

I Forbindelse med Undervisningen til Motorpasserprøven vil der forogsaa blive undervist ogsaa til Maskinpasserprøven, saafremt et tilstrækkeligt Antal Elever melder sig. Elever til denne Prøve skal have mindst 3 Aars Uddannelse paa Maskinværksted, hvoraf mindst 1 Aar skal være paa et godkendt Værksted. Nærmere Oplysning faas ved Henvendelse paa Skolen.

Navigationsdirektoren.

Køb færøsk Margarine!

Det er baade
den bedste
og den billigste.

A/s Thorshavns Mælkeforsyning
& Margarinefabrik.

Sækketvistlærred 48 Øre

Et Parti svært, ubleget realiseres mindst 20 m. samme Kvalitet 125 cm. bred 96 Øre pr. m. Ubl. Skjorter 200 Øre i lille og middel Størrelse, stor 225 Øre, svære uldne Herresokker 100 Øre, svært ubl. Flanel 70 cm. bred 65 Øre pr. m. Viskestykker 36 Øre. Vaffelhaandklæder 48 Øre, kulørte Lommeklæder 45×45 cm. 325 Øre pr. Dus.

Fuld Tilfredshed eller Pengene tilbage. Forlang illustreret Katalog. **SÆKKELAGERET, Sct. Annæ Plads 10. København K.**

Undervisning i Haandarbejde for Børn

begynder 1. Oktober.

Jacobine Jacobsen,
Sanatoriuegur.

Brug „Rita“ Sæbe-
spanner.

Føroysku sigarettirnar eru
gjordar av besta virginia-
tubbakki. Tær eru bæði betri
og nógv størri enn allar ut-
lendskar, sum i Føroyum eru
seldar til sama pris.

Kortlægning af al Haugejord af Kongs- og benificeret Jord, mener man at kunne slaa til Lyd for en Ordning af de færøske Jordforhold, der vedrører Hauge, som vil gøre det muligt at udvide og samtidig forbedre Loven om Oprettelse af mindre Jordbrug, saa at den kan tjene til Oprettelse af Husmandsbrug, hvilket jo var den oprindelige Hensigt.

Ved disse Love, hvorefter Brug i Henhold til den foreslaaede Udstykning oprettes, er der en øjensynlig Mangel til Stede, idet der ikke her har været taget tilbørligt Hensyn til de respektive Brugere, da man ikke har fundet Anledning til at lovfæste nogen Bestemmelse om Fred paa saadanne Brugerers Indmark hele Aaret. I disse to Love er bibeholdt den gamle Ordning, der sikrer Haugehus Vintergræsningsret for Faar paa Indmarken. Dog har Lagtinget gennem Regeringen faaet udvirket, at Byen Thorshavn stilles i et gunstigere Lys i saa Henseende, om den trufne Bestemmelse i hele taget kan kaldes gunstlig. Her henvises til »Lov Nr. 179 af 1. April 1921 om Aflossning af Vintergræsningsretten paa Trøer, indlagte af Fæstegaarden Husegaard og fra Embedsgaarden Aalekær«. De Bestemmelser, der indeholdes i denne Lov, ser nu ud til at blive delvis overflødiggjort, nemlig ved at Thorshavn Kommune har overtaget Halvdelen af Fæstegaarden Husegaard, og for Tiden forhandler om Køb af Embedsgaarden Aalekær. Da Kommunen ikke holder Faar paa sine Enemærker (der for Husegaards Vedkommende næsten helt er udstykket til Trøer), vil Spørgsmaalet om Vintergræsningsret paa de Trøer, Lovgivningen omfatter, glide ud af sig selv. Men selv om Byen Thorshavn saaledes ser ud til at Skæbnen at være begunstiget i saa Henseende, vil dette ikke blive Tilfældet for Arealer, der udstykkes til Opdyrkning paa andre Steder, til Trø- eller Husmandsbrug, og det vil ogsaa være nødvendigt, at der træffes endelig Bestemmelse, om vedkommende Bruger — Trøbruger eller Husmands — uindskrænket Ret til Afgrøde og Eftergrøde paa hans Indmark hele Aaret rundt.

Forholdene ved de nuværende Jordforhold og deres Fordeling vil ikke længere være holdbare i det færøske Samfund, idet den hurtige Udvikling her paa Øerne naturligt vil kræve en Ændring, og at Jordforholdene samt Adgangen til Opdyrkningssjond maa blive forbedrede og lempede efter Tidens Krav er et nødvendigt Led i Udviklingen. Til lidt Orientering af de nuværende uholdbare Tilstande kan det for at bevise Uholdbarheden i, at Jorden helt udslykkes i ganske smaa Jordlodder, anføres, at en enkelt Mand kan eje ca. 6 ha. Jorder, der ligger spredt paa ca. 100 forskellige Steder; i Gennemsnit er de enkelte Stykker altsaa ca. 600 Kvadratmeter — det maa være indlysende, at et saadant Landbrug ikke er tidssvarende, og ikke kan indbringe Brugerens eller Jordejerens samme Fordel, som hvis disse 6 ha. var beroende paa ét Sted. Netop disse helt adspaltede Jordforhold bevirker hvert Aar et betydeligt økonomisk Tab for det færøske Samfund.

For Tiden findes der ca. 4000 ha. opdyrket Jord paa Færøerne — et Eksempel som tydelig beviser, at der klæber en stor Mangel ved vor Lovgivning om Adgang til at dyrke Jorden. Til Sammenligning kan tjene, at der for ikke ret længe siden er foretaget en Opmåling af dyrkbar Haugejord i en Højde af 150 Meter over Havet. Ved Opmålingen er al Haugejord medtaget, altsaa ogsaa Odelsjord, og der viser sig alene i den angivne Højde at ligge Arealer af tilsammen 23.240 Hektarer dyrkbar Haugejord. Disse tre og tyve Tusinde, to Hundrede og fyrrer Hektarer dyrkbar Haugejord findes saaledes fordelt for de forskellige Øer og Øgrupper Vedkommende:

Norderøerne... 2.321 Hektarer
Østerø..... 5.916 —

Strømø.....	5.980 Hektarar
Vaagø.....	2.707 —
Sandø.....	2.680 —
Sudero.....	3.636 —
Ialt	23.240 Hektarar.

At saa store Arealer Haugejord fremdeles bliver liggende uopdyrket betyder et stort økonomisk Tab for hele det færøske Samfund, og der skulde saaledes for længe siden have været Anledning til at faa disse Tilstande ændrede. Men til Dato er man altsaa ikke naaet længere end til de to Love, Trøloven og Loven om Oprettelse af mindre Jordbrug, hvor der for begge Loves Vedkommende er taget i alt for høj Grad Hensyn til Haugehus Rets til at henligge uopdyrket.

At denne Oversigt fremgaaer det, at der tilsammen paa lavtliggende Steder, 150 Meter over Havet, henligger Arealer Haugejord, der i opdyrket Tilstand vil kunne give Helaaerstoder for ca. 23.250 Køer. Regner man nu med, at en Kø (omtrentlig anslaaet) gennemsnitlig giver 1000 l. Mælk om Aaret, vil det være ensbetydende med at vor Mælkeproduktion forøges med 23.250.000 l. pr. Aar. Alene Udsligten til en saa stor Forøgelse af vor Mælkeproduktion burde anspreke til Gennemførelse af en, som anvist, fornuftig Udstykning og Fordeling af formentlig 23.250 Hektarer til Opdyrkning, idet der bevislig indføres altfor megen kondenseret Mælk. For Roe- og Kartoffeldyrkningens Vedkommende er det tydeligt, at en Udstykning af Haugejord til Opdyrkning ogsaa vil føre til en Begrænsning af Indførselen af Roe og Kartoffler, og det vil sikkert kunne føre til, at der slet ikke importerer saadanne Fødemidler, der godt kan udvindes paa Færøerne og tilfredsstille alles Behov hertil, hvis Jordforholdene. — her Opdyrkningsforholdene — ordnes som angivet foran. Dette er et stort nationaløkonomisk Spørgsmaal, der maa ordnes saaledes, at Tidens og Udviklingens Krav tilfredsstilles.

Der er al god Grund til allerede paa nærværende Tidspunkt at træffe Foranstaltninger som foran anvist, idet Vejbygningen paa mange Steder er begyndt og andre Steder skal paabegyndes samtidig som Lagtinget aarlig behandler flere og flere Vejsager. Anlæg af Veje hører ogsaa til Tidens mest brændende Spørgsmaal, og naturligt er, at vort Vejnæt bliver bragt i Orden. Veje er i første Instans en behagelig Erstatning for de gamle utiltalende og ufarbare Stier, og Veje har en stor, direkte Betydning for Opdyrkningen, lige saa meget som deres Betydning som Færdselsaarer. Man er saaledes allerede inde paa at forene det nyttige med det behagelige, men for at det egentlige Maal skal kunne naas om ikke altfor lang Tid, trænger denne Sag sig i Forgrunden og kræver sin Løsning: Adgang til Opdyrkning af Haugejord.

Det kan ogsaa have en vis Interesse, at det oplyses, at der ogsaa for en Del Aar tilbage offentlig har været fremsat — om dog paa anden Maade — et Ønske eller snarere et Andragende om en Slags Udstykning. Lagtinget behandlede i 1890—91 et Andragende fra Præster paa Færøerne, gaaende ud paa intet mindre end at der hjemledest det Ret til at sælge af de til deres Embeder henlagte Gaarde og Annexgaarde. Samtlige Præster angav til Grund, at der havde været meget daarligere Tider, der har givet en ringe Homængde, samt at en Mængde Lam og gamle Faar var døde, hvorfor Gaardene ikke havde givet mere end Halvdelen imod før. En anden Grund, som anførtes, var at man ikke paa davarende Tidspunkt kunde faa Tjenestefolk til at arbejde paa Gaarden for saa ringe Betydning som t. Eks. i 1850—60. Præsterne foreslog, at Salget skulde foregaa i smaa Lodder, dog ikke mindre end 1/2 Mark. Dog skulde der vedblivende tilhøre samtlige Præster saamegen